

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 233.

CLEVELAND, OHIO, SATURDAY MORNING, OCTOBER 4th, 1930.

LETO XXXII.—VOL. XXXII.

300,000 oseb v mestu je gledalo Hooverja, ki je zgubil prosperitetu

Kot smo že včeraj omenili, je v četrtek popoldne prišel v Cleveland predsednik Zedinjenih držav v Cleveland, Mr. Herbert Hoover, ki je pripeljal s seboj tudi svojo soprogo. Nad 300,000 oseb se je zbral med 55. cesto in Public Square po Euclid Ave., da vidijo moža, ki je leta 1928 pridigal po Ameriki, naj volimo za republikance, ker je to edini način, da obdržimo prosperitet med narodom. In teh 300,000 ljudi je prišlo gledati Hooverja, da se prepriča, če ima s seboj gospo prosperitetu, toda nihče je ni videl. Hoover je imel s seboj samo svojo ženo, gospa prosperetata je pa ostala v Washingtonu v Beli hiši. Bilo je policistov, ognješčev, vojakov, topov, strojnih pušk, količkov, vsega je bilo dovolj, samo dela ni bilo za vse to orožje, kot tudi družega dela nimamo pod republikansko admistracijo. Markanten prizor je bil ves čas parade, ko se je množica skrajno mirno zadržala. Prihod predsednika Zedinjenih držav v Cleveland je tako redki dogodek, in pričakovalo se je, da ga bodo ljudje kar v nebesa dvigali, ko se bo vozil po javni ulici. Toda množica je bila skoro mrtva. Melanholično so zrli ljudje na odprtih avtomobilih, v katerem se je vozil dobrodošni Hoover s svojo soprogo. Je sicer simpatični človek, toda kdo bi bral misli in čutila vseh onih, ki so stali ob cestah. Eni so mu želeli dobro, drugi so mislili drugače. Vsak pa je gotovo zrl nazaj na leto 1928, ko je bil Hoover predsedniški kandidat, ko je obljubljal širom Amerike: "Izvolite me! In če me boste, tedaj boste imeli dobre čase!" In ljudje, ki so zrli na predsednika, so mislili na "dobre čase." Eden drugemu so kazali prazne žepe, dočim so drugi polni upanja čakali, kdaj se pokaže gospa prosperetata, ki je pa vzel razporoko s Hooverjem. Hoover je imel zvečer v četrtek velik govor v mestnem avditoriju, katerega so razposlali potom radia širom Amerike, 12,000 oseb je bilo navzočih v mestnem avditoriju, ki so živahnno ploskali Hooverju, ki je prinesel oziroma vrnil prosperitet.

Davki proti pivu so povzročili revolucijo

Hamburg, 3. oktobra. Vse mesto Hamburg je razburjeno radi novega davka, ki so ga naložili mestni očetje na pivo in na druge opojne pijače. Kot v protest proti novemu davku je mesto Hamburg že od včeraj od 2. ure popoldne "suho," namreč vse pivnici so zaprle vrata. Restauranti, gostilne, klubi in kavarne so zaprte, in žejni, ki so hoteli pijače, so se podali v razne hotele, kjer pa tudi ničesar niso dobili. Pred mestno hišo se je zbrala ogromna množica ljudi, ki je protestirala proti novemu davku in pozivala mestne očete, da prekličejo postavo glede davka.

Nepredvidnost

Dvanajstletni Sigmund Jansky, 1389 E. 32nd St. se nahaja v umirajočem stanju v Lakeside bolnični. Hotel je splezati na truk, pa mu je spodne slo, in je prišel pod kolesa avtomobila. Prelomilo mu je dve nogi, hrbenico in lobanjo.

Napete razmere med Italijo in Jugoslavijo. Mnenje angleških časnikarjev

Sunday Referee prinaša pod naslovom "Nevarna balkanska situacija" članek svojega diplomatskega dopisnika, v katerem pravi med drugim:

Razburjenje, ki so ga povzročili tržaški strelji, se med Slovenci in Hrvati močno čuti. Jugoslovanske oblasti se sicer trudijo, da bi preprečile vsako protitalijansko manifestacijo, toda kljub temu se čujejo klici "Doli Mussolini" in nazdravlja se francoski in avstrijski manjšini v italijanskem Tirolu.

Iz zaupljivega vira neke osebnosti, ki stoji v zvezi z mednarodno politiko, sem zvedel, da bo Italija gledala, da na diplomatski način izkoristi obstoječ položaj na škodo Jugoslavije. Inspiriran fašistični tisk je dobil analog od rimske vlade, da vodi kampanjo, ki naj bi ščevala javno mnenje v Italiji proti Jugoslaviji.

Na drugi strani pa je jugoslovanska manjšina objavila mednarodni apel, v katerem izjavlja, da je Jugoslovanska manjšina v Italiji izpostavljena brutalnem postopanju od strani italijanskih oblasti.

Neka neutralna osebnost, ki je bila v Trstu za časa procesa, pa me je obvestila, da je tam sledče stanje: Normalen trgovski promet v Trstu, ki je že nekaj let zaostaja, je sedaj takoreč popolnoma izginil. V pristanišču ni trgovskih ladij, pač pa je tam polno italijanskih vojnih ladij, med katerimi je ena križarka, ena izvidniška ladja, osem rušilcev in dve vodni letali.

Italijansko-jugoslovanska maja je s prisotnostjo fašistične milice oživel. Postojna je preplavljena s fašistično milico. Vzdolž celih meja grade barake in v okolici Postojne so porušili vzporedno železniško progno. (Očevno radi vojaškega ojačenja.)

V gotovih krogih se je namanjšava, da bi primer avstrijsko-italijanskega sporazuma glede avstrijskih manjšin na Tirolskem mogel biti povod, da bi prišlo tudi med Jugoslavijo in Italijo do sporazuma glede lepšega postopanja napram jugoslovanski manjšini v Primorju in Istri. Toda tako stališče dokazuje polno nepoznanje političnih dejstev.

V tem slučaju Italija ne želi izboljšanja razmerja z Jugoslavijo, ona je vedno odbijala vsak predlog za izboljšanje razmer, ki ji je bil stavlen od strani belgrajske vlade. Stvarno pa želi Italija, da se jugoslovansko-italijanski odnosnji poslabšajo, s ciljem, da se na ta način okoristi na škodo svojega jadranskega soseda.

Velikega pomena je tudi, da je bil g. Grandi pozvan iz Ženevi radi konzultiranja z duecem. Z gotovostjo se lahko misli, da diktator pripravlja nove težkoče Evropi.

Od osebe, ki je v tesni zvezi s tokom dogodkov v Ženevi, sem doznan, da se čudi velika nevolja v zvezi s tem položajem. Smatra se, da zna Mussolini, potem ko se bodo delegati po zaključku zasedanja vrnil domov, pripraviti Evropi nova presenečenja...

Nova banka

The Guardian Trust Co. je ustanovila novo podružnico banke na vogalu Pearl Rd. in Memphis Ave.

Zopet ena veja odžagana od republikanskega drevesa

Pet ljudi ubitih radi nemarnosti stavbinskih kontraktorjev v N. Y.

New York, 3. okt. V nekem restavrantu v Greenwich Village, v okraju, kjer se zbirajo gledališki igralci, se je pripetila velika katastrofa danes. V restavrantu se je nahajalo 12 oseb, ko se je poslopje porušilo. Pet oseb je bilo pri tem ubitih in ostalih sedem je dobrilo težke poškodbe. Poslopje, ki se je porušilo, je bilo močno omajano radi stavbenih del, ki se vršijo v bližini: Štiri poslopja v okolici so nedavno stavbeniki porušili in kopali temelje za nova poslopja. Avtomobilski truki, ki so vozili mimo, so še bolj zrahiali poslopje, ki se je končno porušilo v trenutku, ko so gostje v restavrantu pili kavo ter je bilo pri tem pet oseb ubitih. V dotičnem restavrantu, kjer se je pripetila katastrofa, je bil uslužben svetnik Luke O'Connor, kot pometač, dočim je danes najslnejši pesnik Anglie. Državni pravdnik je dal arretirati vse uradnike kompanije, ki je imela pogodbo za rušitev hiš v bližini.

Listnica uredništva
Prijatelj. Pravite, da ste v nekem časopisu opazili oglas, v katerem se nekaj trdi, kar ni resnica. Svetujemo vam, da to zadevno obvestite Better Business Bureau, Federal Reserve Building, Cleveland, Ohio, kjer dobite tozadenvno natančna pojasnila. — Naročnik. Pustni tok "pade" prihodnje leto na 17. februarja, velikonočna nedelja pa na 5. aprila. Pozdrav!

Novo podjetje

Mr. Gustav Kabaj je prevzel od Mr. Ažmana grocerijsko trgovino in slaščičarno na 23931 St. Clair Ave. Rojakom to podjetje toplo priporočamo.

Delavska vlada se druži z liberalci v Angliji za boljšo bodočnost

London, 3. oktobra. Ko se snide 28. oktobra angleški parlament, bo imela delavska stranka Anglije, kateri načeljuje MacDonald, mnogo več moči kot sedaj v parlamentu. Liberalna stranka, kateri načeljuje znani David Lloyd George, "razpolaga z 58 poslanci v parlamentu dočim kontrolira delavska stranka 289 glasov. Druga najmočnejša stranka razpolaga z 261 glasovi. To so konservativci. Da so se liberalci in delavci združili je glavni vzrok strah liberalcev, da bi prišli konservativci zopet na krmilo vlade in bi odpravili protest trgovino ter upeljali visoko colnino kot jo imamo v Zedinjenih državah, kar povzroča brezposelnost. Vodja liberalne stranke, David Lloyd George, je bil tekmo svetovne vojne ministri predsednik Anglie.

Johnny Risko
Znani boksar Johnnyne Risko je včeraj pred sodnikom pripovedoval svoje gorje. Nekemu "prijatelju" je menjal dva čeka, enega za \$100, drugega za \$25, toda oba čeka sta bila od banke v Californiji vrnjena, ker dotičnik nima tam nobenega denarja. Sodnik je povedal bokserju, da mora kot priče pripeljati pred sodnijo uradnike potrditve banke v Californiji, kar se je pa bokserju zdelo kot zamudno in predrago, pa je zavrgel tožbo.

Trije prsti manjkajo

V restavrant Mrs. Russo na W. 117th St. so prišli včeraj trije roparji. In dasi je pogum na lastnica restavrantu tekom meteža in ropa odgriznila enemu izmed roparjev tri prste, pa policija še ni dobila nobenega sleda za roparje.

Pevski zbor Jadran priredi v nedeljo v Collinwoodu prijetno zabavo

V nedeljo bo zopet prijeten dan v Collinwoodu. Mogoče bo kdo vprašal, kaj bo tako zanimivega v Collinwoodu. In na to vprašanje je prav lahko odgovoriti. Ples z lepo domačo zabavo prireja pевски zbor "Jadran," priljubljeni pевski zbor, ki navadno prireja dva koncerta v sezoni, v razvedrilo in izobrazbo našega naroda. Poleg koncertov pa prireja pевsko društvo "Jadran" od časa do časa lepe domače zabave, da si s tem nekolič opomore s svojo blagajno. Saj vam je mogoče že znano, da prirede "Jadran" dne 2. novembra krasno slovensko opero "Adam Ravbar," v treh dejanjih. Pevci in pevke se na vso moč trudijo, da bo opera imela v pевskem oziru najboljši uspeh, žrtvujejo svoj čas, da pokažejo občinstvu to krasno delo z najboljšim učinkom. Opera se bo peljala 2. novembra, medtem vas pa društvo prijazno vabi v nedeljo na domačo zabavo. Veselica se vrši, kot rečeno, v spodnji dvorani S. D. Doma, v nedeljo 5. oktobra. In to bo zabava za vse, za stare in za mlade. Društvo bo skrbelo, da pride vsak do svojega gledate postrežbe. Naleta je tudi priljubljena godba "Four Harmony Aces," ki znajo zaigrati, da srce poskakuje. Vstopnina je samo 50c. Clani društva prav prijazno vabijo vse občinstvo k najbolj obilni udeležbi.

"Zapadna stran"

Mr. Jos. Kozely naznana, da ima na razpolago po zmerih cenah grozdje, mošt in sode. On ima samo iz zapadne strani Cleveland grozdje in mošt. Poškodite! Pravijo, da je izborni.

Hoover je baje po nedolžnem napadanju, pravi zvezni senator Watson

Washington, 3. oktobra. Zvezni senator James Watson iz Indiana, ki je vodja republikanskega bloka v zboru senatorjev, je sporedno, ko je govoril predsednik Hoover v Clevelandu glede splošnega položaja v Ameriki, izjavil, da se Hoover preveč napada, da se mu ne prizna počitne sodbe in da se v javnosti preveč kriči o kalamiteti ali brezposelnosti. Senator iz Indiana je obdolžil demokrate, da ovirajo predsednika Hooverja v njegovih poslih in mu tako preprečijo, da ne more izpolniti enega, kar mu je naročil ameriški narod leta 1928, ko ga je izvolil predsednikom. "Kaj je predsednik Hoover naredil, da je zgubil zaupanje ameriškega naroda?" se vprašuje senator Watson. "Nemogoče je misliti, da bi ogromna masa ameriškega naroda, ki je volila za Hooverja, mislila danes, da je Hoover izdal ameriški narod. In dočim ga demokrati tako neusmiljeno bitajo, zakaj ob istem času ne predlagajo boljša pota in sredstva kot jih ima Hoover?" No, republikanski senatorji lahko govorijo. Saj dolgo ne bodo!

Za četrtna milijona dolarjev žganja uničenega

Romeo, Mich., 3. okt. Oblasti so danes izlile v tem mestu v cestni jarek za en četrtna milijona dolarjev vrednosti žganja. Prohibicijski uradniki so včeraj naredili pogon na dva hleva, kjer so odkrili velike žganjarne. Šest oseb je bilo arretiranih. 10,000 funtov sladkorja je bilo obenem zaplenjeno in nad 20,000 galon izdelanega žganja.

Zaljubljeni pari

V Garfield Heights vasi ni majno nič kaj radi zaljubljenih parčkov. Navado imajo, da se zaprejo v svoje avtomobile in "parkajo" kje na temem prostoru ter poslušajo žgoljenje bogev Amorja. Toda policija, ki sploh nima nobenega smisla za ljubezen, tega ne trpi. In zgodilo se je, da so v zadnjih par dneh zaprli v Garfield Heights 46 takih zaljubljenih parčkov. In na sodniji so moralni vsak platiči \$2.00 kazni in stroške. In vse to ljubezen stri!

Pazite na kotle

John Mercedes, ki stane na 7213 Stanley Ave., je preveč zaučil pod kotličkom, v katerem je kuhal dobro slirovko. Začelo je goreti, prišla je požarna brama, pogasila ogenj ne samo v kleti ampak tudi pod kotličkom, potem pa so podklicani može postave, ki so odnesli kotel in gospodarja kotlička. Škoda je \$600, kaj bo pa še na sodniji, pa ne vemo.

Državljanška šola

V državljanško šolo, ki se vrši vsak četrtek ob 7. uri včeraj v veliki dvorani javne knjižnice na 55. cesti in St. Clair Ave., se že vedno lahko vpišete. Prej pride, prej boste izvršili šolo. Vsa pojasnila dobite v šoli.

Maša zadužnica

V nedeljo 5. okt. se bo brala sv. maša zadužnica ob 8. uri zjutraj v cerkvi sv. Vida, in sicer za pokojno Anico Švigel, ob pričeli prve obletnice njene smrti. Prijatelji in znanci so prošeni, da se udeležijo v obilnem številu.

Vreme

V četrtek je "ona" dobila z metlo, v petek pa "on."

Ameriški narod danes plačuje veliko več za pijačo kot pred prohibicijo

Washington, 3. okt. — Družba, ki se bori za odpravo prohibicije, naznana, da ameriški narod danes veliko več plačuje za opojno pijačo kot pa pred prohibicijo. Dočim so pred upeljavo prohibicije Amerikanci plačevali povprečno \$2,500,000,000 za opojno pijačo, pa plačujejo danes nekaj manj kot \$3,000,000. Družba pravi, da je dobla zanesljiva poročila glede predaja opojnih pijač iz 30 različnih mest, in da je na podlagi teh računov ugotovila, koliko se v splošnem po vsej Ameriki potroši za nakup opojne pijače. Stekljenica pive je povprečno 25 centov, galona vina \$2.30 in galona žganja \$11.00. Ponekod računajo \$3.00 od galona, zopet druge pa \$25.00, in povprečno pride \$11.00 od galone. Baje se povzije danes v Zedinjenih državah 790,000,000 galonov pive na leto, 110,000,000 galonov vina in 200,000,000 galonov žganja. Na vsak način plačuje danes ameriški narod mnogo več za opojno pijačo kot je plačeval pred leti. Pred prohibicijo je veljal kozarec vina 5 centov, dočim ga računajo danes 25 centov, kozarec žganja je veljal 5 ali 10 centov, danes je najslabši munjanj 25 centov, po mnogih krajih pa tudi 50 centov. Trditve suhačev, da je prohibicija povzročila, da delavci danes več producirajo, je navadna laž. Kdor pozna današnje čase, temu je dobro znano, da se je produkcija silno zmanjšala.

Naši godbeniki v Penna.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
 Za Cleveland po raznašalcu: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
 Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.

Posamezna številka 3 centa.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljatve naslovite: Ameriška Domovina,
 5117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
 at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

88

No. 233. Sat. Oct. 4th, 1930.

Beraški položaj v Italiji.

Fašistovska vlada v Italiji je daleč pripeljala laško prebivalstvo. Naj nihče ne misli, da so Italijani zadovoljni s to vlado. Ne, nasprotno, čimdalje večja nevolja vlada v Italiji Med Italijani samimi, in le kruta sila organiziranih fašistov, ki dobivajo od vlade gotove ugodščine, drži prebivalstvo v strahu, da se zaenkrat ne upre in obračuna s fašisti.

Tu podajemo nekaj slik o pravem položaju v Italiji, kot jih priobčujejo Italijani, ki so pobegnili nedavno pred fašistovsko pestjo. Poročila so popolnoma avtentična in zanesljiva.

Otok Sardinija n. pr. je v največji meri odvilen za svoj prospeh od svojih živinorejskih kmetij. In ravno na tem otoku vlada sedaj slika gospodarske krize. Lastniki zemlje in kmetovalci so računali glede pridelka z ozirom na potrebe lanskega leta, koliko se je lansko leto prodalo.

Trg pa je letos tako prenapolnjen z lanskim sirom, da ga ni mogoče prodati niti v zgubo ne, in posledica je, da mleko letos skoraj nima nobene vrednosti. Kmet na Sardiniji ne more ničesar prodati. Nadaljnja posledica tega je, da pastirji ne morejo plačati najemnine za pašnike, kjer se je pasla živila, kajti plačanega letos za mleko in mlekarske izdelke še ničesar niso dobili.

In da je položaj še slabši, bolj nevaren, bolj obupen, so trgovci, ki tvorijo takozvani "consortium," in ki kontroličajo vse kmetijske pridelke na otoku, odrekli vsako posojilo prizadetim, ker se zavedajo, da od posojenega denarja niti centima ne bi nikdar več videli.

In položaj se je še poslabšal, odkar je šla nova colninska postava v Zedinjenih državah v veljavu. Nova postava naklada visoko colnino na sir in mlekarske izdelke, tako da je eksport sira in enakih pridelkov nemogoč.

Ne samo kmetje trpijo v takem položaju, pač pa tudi oni, ki prideljujejo vino in olivno olje. In to ne samo v Sardiniji, pač pa tudi na Siciliji in po vsej južni Italiji. In da je nesreča še večja je bil pridelek letosne pšenice izvanredno majhen radi neugodnega vremena. In to so pokrajine, kjer je nedavno tega razsajal silni potres, ki je povzročil neštete nove milijone škode. Laški kmet, ki še nikdar ni poznal niti malenkostne mere prosperitete, se nahaja danes v največji siromaščini.

In dočim se delavske plače v Italiji še vedno znižujejo, pa so se cene nekaterim potrebščinam začele dvigati. Tako je na primer cena kruhu kontrolirana od vlade. Nedavno je ta vlada odredila, da velja kilo kruha 2.20 lire. Ali v drugih besedah: laški delavec, ki zasluži približno polovico manj kot njegov francoski tovarš, plačuje en frank več za kilo kruha kot njegov francoski tovarš.

Po Beneškem imajo tako ogromne zaloge vina, da ga vinoreci prodajajo za absolutno vsako ceno, in to seveda v vsakem slučaju v zgubo. Toda odjemalci, oziroma konsumenti vina doslej niso še dobili nobenih znižanih cen v gostilnah.

Medtem se pa več in več Italijanov naseljuje na Francoskem, kjer postajajo francoski državljanji in obračajo svoji fašistični domovini hrbit. Leta 1921 je na primer 3.043 Italijanov postalo francoskih državljanov, leta 1923 že 6.197, v letu 1925 je to število poskočilo na 9.705, v letu 1926 pa na 14.376, in lansko leto je sprevelo 27.376 Italijanov francosko državljanstvo. Nad 80.000 prošenj se nahaja na francoskih sodnjah za podelitev francoskega državljanstva laškim podanikom.

D O P I S I

Kenmore, O. — Prosim, da priobčite v priljubljenem listu Ameriški Domovini, ta moj mali dopis iz naše naselbine. Kar se tiče delavskih razmer, ne morem sploh nič poročati. Omeniti pa moram Mr. Hooverjevo obljubo in njegovo ljubeznično prosperitet, katera je naš delavski sloj potlačila do skrajnosti, in iz tega obupnega položaja ni nobene poti v vidiku.

Cenjeni rojaki in rojakinje, vsi Slovenci in Slovenke in bratje in Hrvatje, ameriški državljanji! Sedaj se bliža čas, katerega ne smete zamuditi, to je dnevi registracije. Prvi dan za registracijo je bil 2. oktobra. Kdor se ni registriral tisti dan, ima priliko samo še 10. in 11. oktobra.

Alois Meser, predsednik.

McCULLOCH IN BULKLEY

Pred nami stoji resno vprašanje — McCulloch ali Bulkley? — Kakor je razvidno iz poročil, zagovarja McCulloch visoko črinsko postavo. Pravi, da se ameriški kapital seli v inozemstvo in da bi se dejelo poplavilo s tujezemskimi izdelki, ako bi bilo zaščite. Naj pravi kdo, kar hoče, meni se to zdi nekam semešno.

Gotovo se še spominjate zadnjih predsedniških volitev. Kaj se je vse tvezilo volivcem? Tako se so grmeli z mogočnim glasom, da potrebuje Amerika izvedena v industrijski trgovini in priporočali so vam v ta naman H. Hooverja, rekoč, da je Mr. Hoover v tej stroki kakor nalašč, češ: zdaj se je že podal v inozemstvo, da prouči situacijo. Dalje smo opazili v ameriških listih njegove slike, kako se udejstvuje v položaju; enkrat sem celo opazil, da igra tenis, in to menda nekje v Južni Ameriki, pod sliko pa je bilo čitati sledi: Mr. Hoover v inozemstvu, da prouči bodočo trgovino. — Se sedaj mi zvane v ušesih bese raznih govornikov, ki so natvezili ameriški javnosti, da morajo ameriški produkti v inozemstvo; priporočali so Hooverja v njegovo politično mesto, rekoč, da ako si hoče ameriški delavec sam sebi dobro, bo volil za republikansko stranko, katera si prizadeva dobiti v inozemstvu trg za ameriške produkte, grmelo je, da producira lahko Amerika za svoje potrebe v dveh mesecih dovolj, vsled česar je treba z našimi produkti ven, in ozemstvo mnogo potrebuje.

Ako je imel Mr. Hoover v svoji predsedniški kampanji toliko upanja na trgovino in ozemstvu, zakaj bi se torej danes tam izdelanih produktov bali... saj ozemstvo mnogo potrebuje.

Toda republikanci si vedno kaj novega izmislijo. Postavili so visoko carino, sedaj se pa z isto opravičujejo.

Visoka carina ne bo nam, ameriškim delavcem, popoloma nič koristila, ampak ravno nasprotov: škoduje nam! Že večkrat sem opazil v izložbenih oknih stvari, za katere sem si guren, da so bile izgotovljene v Ameriki, nad katerimi pa je napis: "Made in London" itd. In nič ne pretiravam, ako izjavljjam, da so bile cene skoraj za polovico višje od običajnih.

Ali bomo mi, delavci in ameriški državljanji to početje kapitalistov brezbrizno in križemrok gledali? Ne! Šli bomo na volišče in s križem pred imenom Robert J. Bulkley, povedali republikanci Mr. McCullochu, da takih zastopnikov, kakor je on, mi ne maramo!

Zato pa, dragi rojaki in rojakinje, tisti, ki ste ameriški državljanji, pomnite, da so letosne volitve zelo pomembne. Ne držite križem svojih rok in registrirajte se! Na dan volitev pa vse na volišče in zahtevajte demokratski tiket!

Joseph Pezdirtz.

PROSNJA

Cenjeni bratje in sestre, članji vseh slovenskih in hrvaških podpornih organizacij, in posamezne osebe po Ameriki in Kanadi:

Ceprav nisem član vašega cejenega društva in Jednote, si vseeno dovolim apelirati na vaša usmiljena srca za pomoč, katera sem v resnicu in jako po-

treben. Že 14 let sem brez nog nad kolenom in kot tak se moram mučiti z življem, katero je itak dovolj trpko in muke polno, zame brez primere.

Usoda mi je pač odločila trajno pot, po kateri moram sedaj hoditi, dokler popolnoma ne omagam. Zdravi ljudje, niti najmanj ne pomnijo, kaj morajo pretrpeti invalidi moje vrste. Zdravi se veselijo življena, jaz

pa moram trpeti in sam premišljevati o grenkobi svojega življenja.

Ako se na potim s svojima umetnima nogama med ljudi, prestajam velike bolčine, ker noge komaj premikam, kajti le majhen del mojih nog se lahko premika, in se kmalu upream. Torej sem primoran, obrniti se do vas s to mojo prošnjo v tem listu, za vašo pomoč, lepo vas prosim, da mi pomagate še nadalje živeti, ker živ ne bi šel rad v grob. Vsek vaš najmanjši dar bo meni dobrodošel in se vam zanj že vnaprej zahvaljujem.

Clan sem društva št. 5, SNPJ v Clevelandu. Društvo in Jednota sta mi že veliko pomagala

v moji bedi. Ali bratje in sestre, članji in članice še drugih društev, prisiljen sem, da se obracam tudi do vas za pomoč. Govor sem, da me ne boste kritizirali radi tega, ako nisem član vašega društva, Zvezze ali Jednote, in mi priskočili na pomoč po svoji moči. Darove lahko pošljete na moj spodnji naslov ali pa na ureništvo tega lista.

Zahvaljujem se že v naprej za vaš velikodušno pomoč, ostajam z bratskim pozdravom, vašes nesrečni sobrat in rojak John Novak.
 1121 E. 66th St. Cleveland, O.

Želim vam vsem najboljšega zdravja in mnogo uspeha!

EUCLID RIFLE and HUNTING CLUB.

Piše Jaka.

Zadnjo sredo so imeli naši fantje redno streljanje. Najprej so streljali na lončene golobe, potem pa na galonce. Ženski klub jim je pripravil pa imenito malco. Napravili so to napako, da so pričeli meriti glave radi novih klobukov šele proti večeru. Pa se razume, da so dobitile glave čudno mero in obliko pa po zavitem o hajčanu in roastbeefu in jih je moral meritati Hoffart z vatrom. In, kakor je prišlo uradno poročilo do mena, je bilo tako luščno, da so pozbivali na sejo, ki bi se moral vršiti. Ko se je pa storil mrak, so se zbrali marjašari skupaj in so jih nekje na Waterloo Rd., metali. Med njimi je bil prijatel Ferdo, katerega sta Šepic in Rošel spremila domov. Prišel je na njegov dom, ju je Ferdo povabil na pozrek "jutranjega." Rošel jo je pa pogruntal in je rekjal Jimu: "Nace, nikar ne hodiva v hišo; to je politika, ker se Ferdo boji sam domov." Koliko je resnice na tem, ne vem. Kaj se mi je poročalo, tako sem

zapisal.

Prihodnjo sredo se pa za go tovo vrši seja. Kdor še ni postavil svoje glave pod mero radi klobuka, naj jo pošlje prihodnjo sredo na strelščico. Če se sam ne more udeležiti streljanja, naj vsaj glavo pošlje. Za pogovoriti in za spiti imamo več važnih in koristnih stvari.

Streljali so pa tako:

Bavetz	15
Legan	17
Marn	10
Jerič	12
Hoffart	12
Rošel	8
Moore	15
Janževich	18
Bruss	12
Mlakar	19
Šepic	13
Koželj	13
Paulič	9
Jazbec	17
Turšič	21
Lausin	9
Dolenc	16
Birk	6
Leonardi	17

Kdo prvi pokušal in pil je kofe, nam zgodba v knjigi prav nič ne pove; to mislimo lahko pa vendar si vsi: da Eva ga Adamu kuhalo ni.

Za zajtrk, predjužnik, kosilo: kofe, a tud' za večerjo v a s najbolj podpre. Če katero pa včasih kaj trga po glav, kofe ji pomaga in brž jo po zdrav.

Nam moškim pa tekne bolj vinček in pirinč in piščanec — pa to je hudir: ker ni več salunov, pijača je preč, tako da ga piti ne moremo več. Če kdo pa v pondeljkih 'ma težko glavo, in mačka preganja, se spomni na to: da črna mu kava možgane zbitri, tedaj ga pa pijemo radi tud' mi!

Ta pesem je že udarjena na note in bi bilo priporočljivo, da bi jo to ali ono pevsko društvo spravilo na oder, ker bi bilo škoda, da bi se tak biser zgubil.

Mlada mama je vpisala svojo prvorjenko v šolo. Mlada učenjakinja gre korajčno v šolo in ko pride domov, jo mama vpraša: "Tak kaj si se naučila v šoli?"

"Nič, jutri moram zopet priti."

"Kako je pa to, da se je tvoja poročka razdrala. Saj je bilo vse pripravljeno?"

"Ja, čim bolj se je bližal čas poroke, toliko manj svih se z nevesto sporazumela. Ona je imela manje doč, kot sem pričakoval, jaz sem imel pa več dolgov, nego sem ji prej povedal."

Zaspaneta je vprašal prijatelj: "Kdaj pa ti vstajaš poleti?"

"Kakor hitro posveti prvi sojnčnik žarek v mojo spalnicu."

"Jo, tako zgodaj?"

"Saj ni tako zgodaj; okno moje spalnice je namreč obrnjeno proti zahodu."

V šoli pripoveduje učiteljica, da mora vsak človek najmanj enkrat na tečen napraviti kako osebo srečno. "Ali si to to storil, Frankie?"

"Da, gospodična učiteljica. Obiskal sem zadnji tečen svoje tetu in blia je jako sreča, ko sem odšel od nje."

RADIO PROGRAMI

Za nedeljo, 5. oktobra WTAM

A. M. 6:50: Sign on.	6:50: Morning Processional.

<tbl_r cells="2" ix="3" max

DVA TEDNA V KANADSKIH GOZDOVIIH

Piše JAKA DEBEVEC

Od Prescotta smo se obrnili proti severu po najlepši cesti, kar sem jih še vedel videl. Gladka, s cementom tlačovana, čisto nova cesta je dovolj široka, da se srečajo lahko trije avtomobili (v trenem stanju). Nobenih klancev, ne poselnih ovinkov, kar je šlo v kri našemu konjiču, da je letel po 70 milj na uro in sem ga le s težavo držal nazaj, da ni šel še hitreje. Klub veliki brzini, pa me je doktor vprašal, če bom zaspal pri kolesu, da ne pridem nikam naprej. Pa jaz se na take pripombe nisem oziral, ampak sem lepo držal konjiča za vajeti, da ni vzel kakega ovinka prenaglo in po dveh kolesih, ali pa da bi jo ubral po bližnjici čez obcestni graben. V eni ur in sedmih minutah smo bili že v Ottawi, lepem kanadskem mestu, ki je glavno mesto Kanade s parlamentom.

Spotoma smo uganili, da ima mesto čisto slovensko ime otava, in da so morali biti tukaj najprej naseljeni Slovenci, ki so vsled obilnega pridelka otave, krstili mesto z istim imenom. Vozec se skozi mesto, smo gledali napise, če bomo uzrli kako slovensko ime. Pričakovali smo videti kak znani priimek vsaj na kaki oštariji in smo obenem pazili na smrekovo vejico nad vrati, ali če bi visel iznad vrat vsaj šop oblanic, pa zastonj so bili naši željni in mili pogledi, nikjer, nikjer tolažbe grlu ni...

In najsi je Ottawa še tako lepo mesto, vendar nas z vso svojo lepoto ni moglo privezati naše, da bi bili ostali tam. Čakajte, da vam povem vzrok, pa bo ste videli, čemu smo se podviziли, da smo si obrisali prah s svojih čevljev za tem mestom. Ottawa je v provinci Ontario. V tej provinci imajo čudne postave in zakone, da mora vsak, ki ima pregrše želje po kaki pijači, ki ni v nobeni žlahti z vodo, iskati najprej prostor, kjer izdajajo nekako dovoljenje, s katerim dovoljenjem ste absolutno opravičeni, da si smete zaželeti piva, vina in žganja. Za to dovoljenje je treba plačati \$2. Kadar imate tako dovoljenje že enkrat v žepu, je vaša prva dolžnost, pravica in potreba, če niste med tem že od žeje umrli, da poiščete tisto vladno prodajalno, oziroma tisto pribičališče vseh žejnih in žeje umirajočih, kjer prodajajo tista telesna dobra dela, ki sicer niso neobhodno potrebna za rešitev naših duš, pač pa jako dobro prijajo grlu in želodec: prodajalno z raznimi opojnimi pijačami. Tisto vladno prodajalno ni težko najti onemu, ki ima dober nos. Kadar najdete tisti paradiž dobre pijače, pokažete dovoljenje najprej, potem šele denar in tam vam načrtovali gotovo število steklenic piva, vina, ali žganja. Pijače pa ne dobite napram vaši osebi in potrebi, ampak le toliko, kolikor vam postava pripozna vašo žejo. Meni ne gre v glavo, kako more vlada te ali one dežele meni povedati, za koliko sem žejen in koliko ga ne-

lo kake pomote in zamere.

Do tukaj mi je na razpodago ustno izročilo, potem pa nič več do drugega jutra, ko nas je hotski sluga zbudil ob osmih, kot smo naročili, predno je prišlo pivo in vino na mizo. Ker ni na razpolago ne ustmenega, ne pismenega poročila za ta večer, tudi pisal ne bom, ker nočem delati sebi in ostalim članom ekspedicije kake krivice. Ne bilo bi lepo, če bi se nekaj zapisalo, kar ni res, izpustiti pa tudi ne marjam ničesar, pa naj pade zastor do prihodnjega jutra.

Spali smo vsak v svoji sobi in ko me zjutraj zbudili trkanje na vrata, sem začutil v sebi strašansko žejo. Ne vem, po čem me je tako žejal, zdi se mi pa, da sem moral prejšnji večer jesti kakšno zelo slano jed, ali kaj. Hitro pomočim roko v mrzlo vo do in si obrišem oči in nos, se naglo opravim, pa letim dol v hotelsko restavracijo, da dobim poln kozarec pive. Tukaj imajo to grdo razvado, da ljudje pišo pivo pred zajtrkom, kar se meni nič ne dopade. Toda kadar je človek v tuji deželi, se mo ravnat po običaju dotične dežele, zato sem jo tudi jaz mahnil na pivo, predno se zaslonim s čim drugim. Gredčimo vrat, za katerimi so meni spali pravično spanje moji tovariši, nisem nobenega pokljal, ker sem bil preveč žejen, da bi se ukvarjal s tako malenkostjo in zaspance spravil pokonci. "Bodo že vstali, kakor sem moral jaz," si mislim in zdraram dol po stopnicah.

Ko pridem v restavracijo, bi bil kmalu omredel začudenja, ker zagledal sem pri mizi mojega ljubega prijatelja Franka, ki je ravnokar i z točil zadnje kapljice pive iz steklenice v kozarcu.

In res, komaj je Frank sprengovil te sladke besede, se že prikaže naš doktor klavernegra obraza, se vsede k nama in načrti natakarju, naj mu prinese kozarec pive, ne da bi reknel eno samo besedico krščanskega justranjega pozdrava.

"Aha," si mislim, "tale popotnik je pa tudi žejen." In res smo bili vsi trije strašno žejni in treba je bilo precej pive, da smo

žejo toliko potolažili, da smo mogli spiti skodelico kave.

(Pride še)

Starčkova modrost

Časopisi pišejo o nekem Mr. Clementsu, ki je 70 let preživel kot sluga papirne trgovine. Toda 85 let stari mož se zato ni prevzel. Svojim prijateljem, ki so mu čestitali, je odgovoril: — "Ce živiš, moraš tudi vedeti, zakaj živiš. Res sem 70 let pridno delal, pa sem v delu tudi našel srečo. Kaj naj bi pa počel, če ne bi delal?"

V SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠE NEPOZABNE HČERKE
IN SESTRICE

Anice Švigel

ki je umrla 5. oktobra, 1929, v nežni mladosti, starca šele 7 let. Nedolžna dušica je med angelji v nebesih, spomin na Tebe je nam pa še vedno pred očmi. Nismo Ti nevoščljivi nebes, pa vendar še vedno za Teboj žalujemo. Prosi ljubega Boga, da se ob času v nebesih za vedno zadržimo. — Žalujoci ostali:

starši, William, Frank, brata; Rose, Mary, sestre.
Cleveland, O., 4. oktobra, 1930.

Naznanilo

Vsem našim cenjenim odjemalcem, kakor tudi drugim rojakom sporočamo, da bomo, kakor drugaleta, tudi letos imeli na razpolago

MOŠT GROZDJE IN SODE

Vsa naročila sprejema in se priporoča

Slov. Delavska Zadružna Zveza

667 E. 152d St.
EDdy 2661

16721 Waterloo Rd.
KENmore 1248

6102 St. Clair Ave.
ENdicott 1629

Za nedoločen čas: Cena grozdja \$40 tona
Mošt \$15 sod.

Grozdje! Mošt! Sodi!

VSE SE DOBI SEDAJ PRI NAS!

Vsem starim in novim odjemalcem se toplo priporočam za naročila!

ANTON OPEKA
1127 E. 71st St.
ENdicott 0288

NAZNANILO!

VLJUDNO SPOROČAVA VSEM STARIM ODJEMALCEM S TOPLIM
PRIPOROČILOM ZA NOVE, DA SVA Z DANASNJIM DNEM
NA NOVO OTVORILA

s stenskim papirjem in cvetlicami

na 15321 Waterloo Rd., poleg Slovenskega Delavskega Doma

Novo otvorjena trgovina se bo vodila pod vodstvom Mrs. Mary Jelerčič in njenega sina Mr. Antona Mavec v splošno zadovoljnost dobre in hitre postrežbe po solidnih cenah. NA ŽELJO KUPCEV SE BREZPLAČNO OBREZUJE STENSKI PAPIR. V popolnoma novi in sveži zalogi imamo vsevrstni stenski papir od 3 centa rola naprej, najboljše kakovosti. Z lastnimi močmi izvršujemo papiranje vaših stanovanj po vašem okusu, po zelo nizkih cenah, ter jamčimo za vsa naša dela.

Izdelujemo naročila vseh vrst vencev in šopkov za pogrebe, svadbe itd. ter iste dovazamo na dom po zmernih cenah. Danes in jutri, kdor poseti naše nove lokale, dobi vsak lepo, cvetko v dar v spomin novootvorjene trgovine.

Za obilen poset, naročil in nakup pri nas se toplo priporoča

MARY JELERČIČ in njen sin ANTON MAVEC

15321 Waterloo Rd.
Tel. KENmore 4696

TRGOVINO

Imenik raznih društev.

Z. M. B.

Predsednik Andy Sadar, podpredsednik Josip Pograjc, tajnik-zapisnikar Josip Centa, 1175 Addison Rd.; finančni tajnik Josip Glavich. Pre-gledovalci knjig: F. H. Mervar, John Tursič, John Jančar Jr. Zdravnikata Dr. Oman in Dr. Anthony Skur. Društvo je na dobrini finančni podlagi, plačuje \$7.00 tedensko bolniške podpore za 75 centov mesečne in sprejema člane od 16 do 35 leta. Zboruje v S. N. Domu, v starem posloju, vsake tretji pondeljek v mesecu ob 8. uri zvečer.

S. P. P. DRUŠTVO ZVON

Predsednik Andrew Rezin, tajnik Silvester Paulin, 3711 E. 77th St.; blagajnik Josip Plute, zapisnikar Anton Meljač. Nadzorniki: Domin Blatnik, Mike Vrček, Mary Gregorčič. Pevovodja Primož Kogol. Pevske vaje so vsak četrtek ob 7. uri zvečer in ob nedeljah ob 10. uri dopoldne. Društvo zboruje vsako četrti nedeljo v mesecu ob 9:30 dopoldne v S. N. Domu v Newburgu.

SV. NEŽE, 139 C. K. OF O.

Predsednica Mary Peterlin, 9605 Yale Ave.; podpredsednica Theresa Kostainsek, 5408 Homer Ave.; tajnica Jennie Melle, 6808 Bonita Ave.; blagajnica Catherine Perme, 1133 Norwood Rd.; zapisnikarica Frances Skuly, 1099 E. 71st St.; vratarica Frances Kasunic, 7510 Lockyear Ave. Nadzornice: Mary Peterlin, Mary Skuly in Mary Grdin.

PRESVETEGA SRCA JEZUSOVEGA

Predsednik Ivan Levstek, 646 E. 115th St.; podpredsednik Jernej Krašovec, 1192 Norwood Rd.; prvi tajnik John Pirnat, 1234 E. 61st St.; blagajnik John Martinčič, 1037 E. 61st St.; finančni tajnik Leo Novak. Nadzorniki: Anton Zajc, Andrej Tekavec in Frank Grebenec. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo popoldne v S. N. Domu na St. Clair Ave. Za \$1.00 mesečne plačuje društvo \$300 usmrtnine in \$6.00 tedenske bolniške podpore. Sprejema se v društvu rojake od 16. do 45. leta. Društvo je na dobrini finančni podlagi ter vladno vabi k pristopu.

DOSLUŽENCI

Predsednik Josip Lozar, podpredsednik Andrew Leksan, tajnik John Kilkol, 5345 Spencer Ave.; blagajnik Jos. Markovič, 1376 E. 43rd St.; zapisnikar Frank Kuhar. Nadzorniki: Frank Kuhar, Frank Virant, Andrew Leksan; zastavonoša Jos. Skuly. Zdravnikata Dr. Kern, Dr. Oman, Dr. Perme. Društvo plačuje \$8.00 bolniške podpore na tečen in \$75.00 smrtnine. Društvo priredi časen pogreb za vsakim umrlim članom. Več se lahko pozve pri tajniku ali pa pri vsakem članu. Mesečna cena je samo \$1.00. Društvo zboruje vsako četrti nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v S. N. Domu. Vabijo se rojaki od 16. do 45. leta za pristop.

SV. VIDA, ŠT. 25 KSKJ

Predsednik Anton Skulj, 1099 E. 71st St.; tajnik Anthony J. Fortuna, 1093 E. 64th St.; Ignac Sepic, blagajnik; Josip Grin, 9020 Parmentree Ave., bolniški obiskovalec. Zdravnikata: dr. Šiljak, dr. Oman, dr. Perme. Društvo zboruje prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvoranib v 1. popoldne. Asesment se pobira na seji samo od 10. dopoldne do 3. popoldne. V društvu se sprejema člane in članice od 16. do 55. leta. Zavarujete se lahko za 20-letno zavarovanje ali za do-smrtno od \$250 do \$2,000. Bolniška podpora je \$7 ali \$14 na tečen. V slučaju bolezni se naj bolnik javi pri tajniku, da dobli zdravniški list in karton in se na njih ravna po društvenih pravilih. V društvo se sprejema tudi otroci do 16. leta.

SAMOSTOJNO KAT. POD. SV. ALOJZIU, V NEWBURGU

Predsednik John Vidmar, 3566 E. 81st St.; podpredsednik Anton Globočnik, prvi tajnik John Rogelj, 3556 E. 80th St.; drugi tajnik Jakob Resnik, blagajnik; Andrej Slak, 7713 Isidor C.; nadzorniki: Frank Zupančič, Josip Maver in Frank Mulh. Zastavnikata za S. N. Dom: Josip Maver in John Kic. Društvo sprejema nove člane od 16. do 45. leta. Zboruje vsako četrti nedeljo v mesecu v Slovenskem Domu v Newburgu.

SLOVENIJA

Predsednik Louis Tomše, 3846 St. Clair Ave.; podpredsednik Josip Derenda; tajnik Josip Derenda, 5334 Spencer Ave.; zapisnikar George Matijatko; blagajnik John Fortuna. Nadzorni odbor: Matevž Vihtelic, Jakob Grošelj, Leopold Ardigal. Društvena zdravnikata Dr. F. J. Kern in Dr. L. J. Perme. Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v S. N. Domu (stara poslopje).

SLOVENSKO KATOLIŠKO PEVSKO DRUŠTVO LIRA

Predsednik Anton Skulj, 1099 E. 71st St.; podpredsednik in pevovodja Peter Srnovčnik, 6127 St. Clair Ave.; tajnik Ignacij Zupančič, 6708 Bonita Ave.; blagajnik John Sever. Nadzorniki: John Zupančič, Mary Sterk, Rudolf Polc. Zastopnik združenih društva Anton Skulj in Mary Wolf. Duhovni vodja Rev. B. J. Ponikvar; kolektor Frank Švigelj. Seje vsak drugi tork v mesecu, pevske vaje v torki četrti in soboto ob 7:30 zvečer. Kdor ima veselje za petje, je prešen, da se priglasi.

SV. JOŽEFA, (SAMOSTOJNO)

Predsednik Frank Koren, 1583 E. 41st St.; podpredsednik Josip Laurić, 7108 St. Clair Ave.; tajnik John Germ, 1089 E. 64th St.; blagajnik Josip Erbeznik, 6215 Carl Ave.; zapisnikar Anton Boška, 509 E. 143rd St.; zastavnik Frank Koščič, 455 E. 152nd St. Collinwood. Nadzorniki: John H. Urbas, Anton Zakraješ in Frank Zakraješ. Zdravnikata Dr. J. M. Šelšček. Društvo zboruje četrti nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v S. N. Domu, soba št. 3 (staro poslopje).

SLOVENSKI LOVCI SV. EVSTAHIJA

Predsednik Frank Aušp, podpredsednik Rudolph Orl, tajnik Henry Kranz, 6113 St. Clair Ave.; blagajnik Frank Lusiš, 387 E. 163rd St. Nadzorniki: John Renko, John Kadunc in Frank Lesar. Zastavonoša Frank Podlipec, pomagač Josip Komin; vratar John Morel. Zdravnikata Dr. F. J. Kern. Zastopnik klubova društva S. N. Domu Frank Aušp. Društvo zboruje tretji nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Grdinovi dvorani, soba št. 3 (staro poslopje).

SV. KATARINA, ŠT. 29 ZSZ

Predsednica Mary Zupančič, podpredsednica Uršula Lovšin, tajnica Mary Vidmar, 5433 Homer Ave.; blagajnica Mary Kraje, zapisnikarica Rose Grebenec. Nadzornice: Frances Antončič, Ana Švigelj, Florence Aušp; rediteljica Frances Dobrinich; zdravnikata Dr. Kern in Dr. Oman; zastavonoša Frank Grebenec. Seje se vršijo drugi pondeljek v mesecu v S. N. Domu, soba št. 4 (staro poslopje).

SV. ANTONA, ŠT. 138 C. K. of O.

Predsednik Anton Skulj, podpredsednik John Hrovat, finančni tajnik Anthony Skulj, 1063 Addison Rd.; tajnik-zapisnikar Josip Perpar, 5903 Prosen; blagajnik Ignacij Stepić, redar Anton Gregorčič; vratar Steve Primož. Društvene seje se vršijo tretji pondeljek v mesecu, v stari sv. Vida, soba št. 25 (staro poslopje).

SV. JOŽEFA, ŠT. 146 KSKJ

Predsednik Josip Kenik, 3536 E. 119th St.; podpredsednik Josip Plut, prvi tajnik Dominik Blatnik, 3550 E. 81st St.; drugi tajnik John Kaplan, zapisnikar John Žimerman, blagajnik Matt Zupančič, 3549 E. 81st St. Nad-

STOLETNICA REVOLVERJA

Letos poteče ravno sto let, odkar je bil izumljen revolver. Potreben je, da se spomnim tega "jubileja," ne toliko radi izuma samega, o čigar potrebi, oziroma nepotrebi bi se dalo debatirati, ampak radi izumitev.

Malo jih je, ki bi vedeli, da je revolver skonstruiral in izumil 16-letni Američan Colt, ki je bil tedaj leta 1830 uslužben na parobrodu, ki je vozil med Bostonom in Calcutto. Seveda je bil njegov model v primeri z današnjimi konstrukcijami silno enostaven.

Dolar za dolarjem je dajal na stran od svojega revnega zasuška in v Londonu je svoj izum patentiral. Leta dini pozneje je dobil patent tudi v Ameriki in kmalu nato je ustavil tudi društvo ognjenega orožja, ki je imelo z ozirom na takratne razmere precej lep kapital. V Patersonu so osmivali tvornico, ki je začela izdelovati revolverje. Tedaj je bil Colt star 20 let. Tvrnica je v začetku slabo uspevala, država New Jersey pa je odbila vsako pomoč, na katero se je Colt precej zanašal. Tvrnica se je nahajala ravno pred polodom, tedaj pa je izbruhnila vojna med državo Texas in republiko Lone Star, ki je bila precej dobro oborožena. Država Texas je rabila orožje in Colt je manoma dobil velika naročila.

Tedanje pištole so bile težke po dva kilograma, vendar so bili Texanci prav zadovoljni z njimi, ker je bilo možno iz njih izstreliti pet strelov brez vmesnega polnjenja. Leta 1836 je bil za svoj izum popolno priznanje vojaških krogov, toda Washingtonska vlada je zopet odibila njegovo prošnjo.

Nato je stopil Colt v zvezo s kapetanom Walker-jem iz Texasa in skupno sta končala v prvi model. "Walker-Colt" re-

CARNIOLA TENT, ŠT. 1288 T. M.

Predsednik Joseph Babnik, podpredsednik Joseph Šulnik, tajnik John Tavcar, 905 E. 73rd St.; blagajnik Joseph Šulnik, 6426 St. Clair Ave.; zapisnikar Feliks Strumbelj, Računski nadzorniki: Anton Zupan, Ignacij Luznar in Ivan Avsec. Bolniški odbor: Joseph Mayer, Frank Strojnik, John Tony Veselčnik odbor: Frank Strojnik, Joseph Mayer in Valerio O. Grin. Vratar Frank Kastrev, zdravnikata dr. M. F. Oman in dr. F. J. Kern. Društvene seje državljencev v društvenih zastopnikov se vrše drugi torki v mesecu ob 7. uri zvečer.

SLOVENSKI NARODNI DOM V NEWBURGU

Cenjenemu občinstvu se naznana, da se oddajo v najem dvorane s kuhinjo za razne prilike, kakor poroke, društvene veselice in razne zborovanja. Primereno nizke cene. Direktorji za leto 1930: Josip Lekan, predsednik; Andrej Slak, podpredsednik; Florjan Česar, tajnik; Frank Kušnik, blagajnik; Louis Supan, zapisnikar. Nadzorniki: Josip Plut, Louis Ferfolja, Josip Košak. Direktori: Rev. J. J. Oman, Matt Zupančič, Mike Vrček, Rudolf Novak, Dobromir Blatnik, John Rogelj, Josip Vrček in Frank Švigelj. Mesečne seje direktorjev in društvenih zastopnikov se vrše drugi torki v mesecu ob 7. uri zvečer.

CARNIOLA TENT, ŠT. 1288 T. M.

Predsednik Joseph Babnik, podpredsednik Joseph Šulnik, tajnik John Tavcar, 905 E. 73rd St.; blagajnik Joseph Šulnik, 6426 St. Clair Ave.; zapisnikar Feliks Strumbelj, Računski nadzorniki: Anton Zupan, Ignacij Luznar in Ivan Avsec. Bolniški odbor: Joseph Mayer, Frank Strojnik, John Tony Veselčnik odbor: Frank Strojnik, Joseph Mayer in Valerio O. Grin. Vratar Frank Kastrev, zdravnikata dr. M. F. Oman in dr. F. J. Kern. Društvene seje vsako četrti nedeljo ob 9. uri predpolne v mesecu v Slovenskem Nar. Domu, dvorana št. 1.

SLOVENSKI NARODNI DOM Maple Heights, O.

Predsednik Vincent Žimšek, podpredsednik Anton Gorenc, tajnik Andrew Režin, blagajnik Frank Lepšek, zapisnikar Louis Simončič. Nadzorniki: Martin Matišek, Louis Kastrev in Ludvig Vrček. Direktorji: Josip Legan, Louis Lipoglavšek, Frank Vrček, Mike Femeo, Vincent Hrovat, Frank Gorse, John Hrovat, Anton Fink. Seje se vrše vsako drugo soboto v mesecu ob 9. uri zvečer na 15901 Raymond St.

SAM. POD. DRUŠTVO ŽUŽEMBERK

Predsednik Louis Roje, 1269 Norwood Rd.; podpredsednik Frank Jurčič, tajnik John Ubic, 1426 E. 55th St.; pomožni tajnik John Jakšič, 1045 E. 67th St.; blagajnik Joseph Šlogar, 1149 E. 63rd St.; zapisnikar Rok Sprajc, 5516 Curry Ave. Zdravnikata dr. Kern in dr. Perme. Seje se vršijo vsako prvo sredo v mesecu v S. N. Domu, soba št. 3 (staro poslopje).

CARNIOLA HIVE, ŠT. 493 T. M.

Jennie Dolenc, predsednica, 549 E. 140th St.; Julia Brezovar, tajnica, 1173 E. 60th St.; Frances Zugel, finančna tajnica, 6308 Carl Ave.; zdravnikata dr. F. J. Kern in dr. M. F. Oman. Seje se vršijo prvo sredo v mesecu v S. N. Domu, soba št. 1, novo poslopje. Asesment se pobira tretji sreda v mesecu v sobi št. 3, staro poslopje, od 6. do 8. zvečer, in 25. v mesecu v spodnji dvorani.

MALI OGLASI

Stanovanje se da v najem, štiri sobe in kopališče, spredaj. 1081 E. 66th St.

Soba se da v najem za enega fanta.

Gorkota in kopališče. 1139 Addison Rd. (235)

Stanovanje se da v najem, 5 sob in kopališče.

Istotam se dobri tudi soba za fanta. 1150 E. 60th St. spodaj. (233)

Perilo sprejemam na dom. Oglasite se na 1215 E. 74th St. (233)

SRCA MARIE (staro)

Predsednica Julia Brezovar, podpredsednica Mary Grdin, prva tajnica Mary Horečvar, 1206 E. 74th St., Tel. PEH 1151; druga tajnica Mary Bradač, 1153 E. 167th St., Tel. KENmore 1711-W; blagajnica Katarina Perme. Zdravnikata: dr. Šešljar, dr. Oman in dr. Perme. Seje se vršijo tretji pondeljek v mesecu, v stari sv. Vida, soba št. 4 (staro poslopje).

SV. JOŽEFA, ŠT. 146 KSKJ

Predsednik Josip Kenik, 3536 E. 119th St.; podpredsednik Josip Plut, prvi tajnik Dominik Blatnik, 3550 E. 81st St.; drugi tajnik John Kaplan, zapisnikar John Žimerman, blagajnik Matt Zupančič, 3549 E. 81st St. Nad-

Proda se

grocerijska trgovina za gotov denar, ali se pa tudi zamenja za malo farmo. Za naslov se pozove v uradu tega lista.

(Oct. 3. 4.)

V najem

se da hiša, pet sob in kopališče, furnez za gorko vodo, lep lot, garaža, blizu cestne železnice, prodajalni in šol. Vprašajte na 447 E. 158th St., blizu Waterloo Rd. (233)

Pozor!

Izdajem v postavljam vsakrste ograje ali fence. Se priporočam rojakom!

Louis Špehek

1120 E. 67th St.

Tel. ENdicott 0339. (Sat. X)

THE INTERNATIONAL SAVINGS & LOAN CO.

se bo plačalo za informacije, ki dovedejo do arretacije in obsodbe katerekoli osebe, ki širi ali navaja koga drugega, da širi kakršnekoli lažnjive izjave, govorice ali namigavanja, ki postavlja v slabu luč finančno stanje slovenske posojilnice in hran

T. C. Bridges—Ant. Anžič

NA POMOČ!Novele
Grazia Deledda

Sam prikima in pravi: "Pomak sveta prepričena sama sebi, da se rešiva, kakor veva in zrava. Jim, dovoliš, bom jaz prijel za krmilo."

Pri teh besedah vstane in stopi proti zadnjemu koncu čolna.

"Saj se ti meša!" zagode Jim, vendar pa vkljub temu skoči na prednji konec in Sam zagrabi za krmilo.

Sapa je postala še močnejša in čoln je plaval skoraj z največjo možno naglico, pa še to ni bilo mnogo v primeri z dolgo, nizko lanšo, ki so jo gonili močni stroji, da je hitela za čolnom. Sam se ozre še enkrat na lanšo, nato pa na vzhod proti obali, kjer je segal v morje dolg rtič milo delči ali pa še več.

Rekli so mu Sharpstone Point (rtič ostrih kleči); na koncu, ki je bil na morski strani, so se belo penili valovi med zmudo plitvih in sipin. Naenkrat Sam preokrene krmilo in v loku obrne čoln proti Pointu.

"Pa menda vsaj ne misliš pristati?" zavpije Jim nejevoljno.

"Samo, če bova prisiljena," odvrne Sam in krmari v isti smeri dalje.

Jim skomigne z rameni, ne reče pa nobene več. Znal je precej spretno voditi čoln, ni se pa sramoval priznati, da ga Sam v tem poseka. Samov oče je bil kapitan neke obrežne škune in je na morju utonil in Sam je jadal, odkar je shodil. Prav noben ribič na obali ne bi mogel s čolnom več doseči ko Sam.

Ko je zdaj sapa pihala skoraj v krmo, je čoln plaval jako hitro proti Pointu, toda Jim je gledal lanšo in zapazil, da je tudi ona spremnila smer in jima sledila; tako torej zanj ni bilo nobenega dvoma več, da ju lovi.

Ko se je čolniček bližjal Pointu, je bobnenje penečih se valov postal močnejše, toda Sam je jasnega lica vztrajno krmari naprek, naravnost proti sipinam, kjer so se prekucevale in belike vode.

Nazadnje pa Jim ni mogel nič več molčati; zato vpraša:

"Sam, ali naju nameravaš upotipiti? Tisti hip, ko zadeneva ob tla, naju bodo požrli valovi!"

"Ne računam na to, da bi zadevala ob tla," pravi Sam. "Ker je zdaj plima, je v Zavitem prelivu še vedno tri čevlje vode."

"Človek božji, menda vsaj ne misliš poskušati pota skozi Zaviti preliv?"

"Zakaj pa ne?" vpraša Sam. "To nama prikrajša pot za dve milji in Gadsdena prehitiva za lepo progo."

"To je vendar smrtno nevarna vožnja," godrnja Jim. "Vzeli bi bil s seboj rešilni pas, če bi bil vedel, da se boš spuščal v ta ke igre."

"Ga ne boš potreboval," zagotavlja Sam; prav tedaj pa se vzdigne čoln na visok val in Jimu je kar sapo zaprlo, ko je čoln vrglo proti lisi porasle skale, ki jo je razgalil upadajoči val. Sam pa je ostal popolnoma hladen, urno preokrenil krmilo in čoln zasukal naokoli. Približal se je čoln čerem za manj kot polovico svoje dolžine in cele plasti pen so ga pokrile, ko je presekal drug val, in nato spremeno šinil v mirnejšo vodo.

"Malo je manjkalo," zamrma Jim, ki ga je nevarnost nemalo pretresla in si briše vodo z oči; Sam pa se samo znova zakadi v vrtince, oči pa upira v ozko črto modre vode pred seboj in čoln je kar letel skozi preliv.

Krmari je čolniček zdaj sem zdaj tja med čermi in sipinami, ki so se na prečudne načine previale na vse strani, vmes pa so nad plitvinami gluseče bobnelli valovi; Sam pa se ni zmenil ne za bobnenje ne za brizgajoče po-

live in kar čvrsto hitel naprej. Čez minuto ali dve se je Jim že bolje počutil, toliko bolje, da si je upal oči dvigniti od preliva in pogledati nazaj po lanši. Pa je od nejevolje kar zazjal.

"Za nama gre!"

"Jaz sem vedel, da pojde," odgovori Sam mirno.

"Torej sva se v vse te nevarnosti spuščala za prazen nič!" pravi Jim trpko.

"Sedi mirno!" ga opozori Sam in ker mu ni drugega kazalo, ga je Jim ubogal, srečnega se pa ni počutil. Lanša je hitela za čolnom in se mu hitro bližala in ko je prišla še bliže, je Jim videl, da jo krmari Gadsden sam. Gadsden je bil velik človek krepkega stasa z bledim, gladko obritim obrazom in velikim jastrevovim nosom in je vodil lanšo s spremno roko. Ker je bila njegova lanša večja ko čoln in sprejedaj dobro okovana, je spocetka varno plavala in je srce upadlo, ko je videl, da je brez nezgode šinila v južni konec preliva.

"Če naju tukaj dohiti, nama bo slaba predela," zamrma Sam pri sebi; prav tedaj pa je Sam zavijtel čoln okoli novega ovinka v bolj razširjen del preliva in Jim začuti, kako čolnov greben ostro prasne po pesku. Vendar pa se ga je le dotaknil in je varno izpeljal. Lanša pa se je še hitro, hitro bližala in bila kmalu tako blizu, da je Jim lahko razločil Gadsdenov obraz in obraz moža, ki je bil že njim. Jim ga je spoznal, da je Simon Harth, Gadsdenov šofer, majhen pa žilav možiček, ki so ga poznavali le pod imenom molčec Harth. Bil je eden izmed mrljnih kornuelskih ruderjev, skoraj tako temne polti kot Španec in kratko ostrženih, kodrastih, črnih las. Pravili so, da je utren kot želbel in brezvesten kakor njegov gospodar.

Zdaj pa se plimovanje obrne in začne od severa drveti po prelivu dol; to pa seveda plovbi ni bilo v prid in jo je jako zavrlo. Kar je bilo pa še slabše: veter je ponchaval.

"Bole bo, če se ustavita!" zavpije Gadsden, da je njegov krepki glas previpil bobnenje in šumenje. "Saj mi ne moreta uiti."

"Sam, Gadsden ima čisto prav," reče Jim. "Preden bodo pretekle tri minute, naju dohiti."

"Mogoče," odvrne Sam naenkrat, pa je vendar vse prej misil, kakor pa se ustaviti, kajti zapodil se je s čolnom v razpenjene valove in ga tiral dalje.

"Stoj!" zarjove Gadsden točno. "Dostit sta mi že delala zgage in če me ujezita —"

Kaj je hotel začuditi, Jim ni več slišal, kajti sredi stavka je lanš rilec naenkrat šinil kvišku in treščil Gadsdena proti zadnjemu koncu in to s tako silo, da mu je popolnoma zaprlo sapo. Harth pa se je vznak čez glavo prekucnil na dno čolna ter tam obležil, dočim so mu noge bingljale kvišku.

"Nasedla je" zavpije Jim. "Bil je pa tudi skrajni čas," zagode Sam; "ker je pa zdaj oseka, bo precej bliži peta popolnomska ura, preden se bo opristila. Do tedaj bova pa midva natinemu cilju precej bližu."

Pri teh besedah krene s čolnom v neki preliv, ki je vodil v globoko vodo. Jim pogleda nazaj proti lanši. Gadsden in Harth sta bila spet na nogah in sta si oba obupno prizadevala, da spravita s koli lanšo spet v tek.

5. Zavrnjena!

Sam pokaže na velik nasip iz skal, ki jih je nagradilo morje okoli in okoli vhoda v nekdajni zaliv, ki je pa zdaj Westward Ho Golf Links.

"Tamle je Kremenov greben," reče Sam. "Appledore je pa tam preko njega ob rečenem ustju."

"Presneto dobro sva vozila, Sam," se pobaha Jim. "Se pet ni ura."

Samu se je kar smejal, ko pravi:

"Gadsdenova lanša bo gotovo

šeles zdaj zopet splavala. In jaz bi stavil, da Gadsden v temi poti ne bo nadaljeval. Najbolj verjetno je, da bo šel naravnost dočelo.

"Toda, kaj pa tisti njegov avto?" vpraša Jim v skrbeh. "Go to je že cele ure tu."

"Da, vse kaže tako, da je že pri Thoroldu; toda če je bil v njem res tisti tajnik, ki ga je Gadsden poslal, pa upam, da mu bova lahko še kako zagodila."

Sapa je prav krepko pihala v ustje velikega zaliva in čoln je gladko drsel preko voda in hitro napredoval. Jim je opazoval obalo, ko naenkrat zagleda, kako dva fanta dirjata po obrežju ter mahata z rokami in kričita.

"Sam, kaj neki hočeta ta dva fanta?" reče nato. "Ne morem slišati, kaj govorita, pa zdi se mi, kakor da bi nama dajala nekaka znamenja."

"Bö pa že spet kaka ukana Gadsdenovih ljudi," zagode Sam in hiti v isti smeri dalje. Jim pa skoči pokonci, gre proti čolnovemu rilcu, se prime za jambor in opazuje oba fanta na obali. Oba sta stala tik ob vodi in enega je videl, kako z vso naglico meče obleko raz sebe. Drugi pa divje maha in kaže na neko stvar na morju.

Mahoma pa Jim vyzklikne:

"Neki fant se potaplja Tamle, Sam! Pravkar se je pokazala njegova glava!"

"Prav?" reče Sam na kratko in takoj naravnega čolna v smeri, ki sta mu jo kazala Jim in fant na obali. Prav tedaj pa Sam in Jim spet zagledata glavo, ki se je borila z valovi, in dve roki, ki sta divje otepavali po vodi. Spoznala sta takoj, da je fanta zanjela oseka in ga pljusknila venjak v morje.

"Hitro, hitro!" krikne Jim. "Hitro, ali pa bo prepozno! Potaplja se."

Sam je še hitreje pognal, da je kar brizgala pena okoli čolna.

"Storim pač vse, kar vem in znam," reče Sam in težko diha.

Čoln je res spel v vso naglico, toda prav preden je dospel do fanta, ki se je boril z valovi, vrže ta roke kvišku, obupno krične in izgine.

Jim se ni niti za hip obotavljal. Ze je bil odložil vrhnjo oblo in čevlje, zdaj pa v velikem loku skoči v morje, še ne kajkrat zamahne, da premperi razdaljo med čolnom in utopljenjem ter izgine pod gladino.

Sam pa zasuče čoln proti vetrju, kot bi trenil, spusti jadro in praviti kratka vesla. Dasi je bil silno uren, mu je vendar čoln pognalo precej daleč, preden je bil z vsem tem gotov, zato pa z obupnim naporom vesla nazaj, ko pomoli Jim glavo iz vode skoro petdeset jardov v stran. Gnali ga je namreč neznanen pa uren morski tok in ko se Sam ozre preko rame, vidi, da je Jim fant zgrabil, da pa mora tudi napenjati vse sile, če ga hoče obdržati na površju. Vsak val mu je pljusknil preko glave in plavati je moral z eno samo roko.

Sam je veslal kakor besen in prisel še ob pravem času, pa tudi v skrajnem času. Zgrabi Jima za ovratnik pri srajci prav tedaj, ko se je že potapljal.

"Kar se vama pa ne bo posrečilo," se odreže polizani možic v modrem serzu (vrsta blaga), ki si začne oba fanta jako prezirlivo ogledati od nog do glave.

"Oho! Torej sta prišla!" reče nepričazno.

Jim, ki se je zavedal, da od njegove oblike kar curlja in tako njegova zunanjost ni baš najbolj priporočljiva, zardi, Sama pa vse to ni prav nič zmedlo.

"Če niste slepi, lahko sami vide, da sva prišla," odgovori Sam. "Zdaj nama pa morda pozejte, za koga naju imate in kaj imate zoper naju!"

"Prav dobro vemo, kdo sta," ga zavrne možic pomenljivo. "Če pa hočeš izvedeti, kaj imamo zoper vaju, ti pa le to rečem, da bo za vaju najbolje, če izgina, preden telefoniram na policijo. Poznamo vaju prav dobro!"

Zdaj pa se ojunači Jim.

"Lahko poklicete policijo, akovas je volja," reče dostojanstveno. "Ker pa nisva naredila nič slabega, ne morem uvideti, čemu naj vam bo. Prišla sva, da govoriva s profesorjem Thoroldom."

"Kar se vama pa ne bo posrečilo," se odreže polizani možic v modrem serzu, "se odreže polizani možic v modrem serzu, Rezerva za davke 168.010.00 Rezerva za obresti 1,082,169.25 Hranilne vloge 105,207,561.08 Druge obveznosti 11,408.12 Skupaj \$114,821,055.82

Stanje vlog*Society for Savings v mestu Clevelandu*

kot kažejo knjige 25. septembra 1930

PREMOŽENJE

Denar na rokah in v drugih bankah	\$ 11,882,885.08
Zvezni vladni bondi	6,077,125.76
Mestni, državni, železniški in drugi bondi . . .	47,385,297.42
Posojila na prvo vknjižbo	37,864,476.98
Posojila na sekurite	8,470,384.60
Zemljisča, poslopia	1,250,000.00
Druga zemljisča	132,220.61
Nabrane obresti in drugo	1,758,665.37

Skupaj

\$114,821,055.82

OBVEZNOSTI

Previšek	\$ 7,750,000.00
Nerazdeljen dobiček	601,907.37
Rezerva za davke	168.010.00
Rezerva za obresti	1,082,169.25
Hranilne vloge	105,207,561.08
Druge obveznosti	11,408.12

Skupaj

\$114,821,055.82

HENRIK SIEŃKIEWICZ

POTOPIz poljske prevel
DR. RUDOLF MOLE

"Jasni knez! Hetman naš!"
je prosil stari Stankevič. "Usmili se samega sebe in nas!"

Toda nadaljnje njegove besede je prekinil Stanislav Skrzetuski, ki se je zgrabil z obema rogama za lase ter začel kričati z obupanim glasom:

"Ne prosite ga, saj nič ne pomaga! On je to kačo gojil že od nekdaj v svojem sreču! Gorje ti, ljudovladi! Gorje nam!"

"Dva dostojanstvenika na dveh koncih ljudovlade prodajata domovino!" se je odzval Jan. "Proletstvo temu domu! Sramota in srđ božji!"

Zaslavljeni te besede, se je Zagona predraml iz osuplosti in izbruhnil:

"Vprašajte ga, koliko odkupnine je dobil od Šveda? Koliko mu se mu je naštelo? Koliko so muše obljubili? J a s n a gospoda, evo Judeža Iškarjota! Bog daj,

da bi umiral v obupu! Bog daj, da bi tvoj rod izumrl! Bog daj, da bi hudič izvlekel dušo iz tebe... Izdajica! Trikrat izdajica!"

V tem je Stankevič izvlekel izza pasu polkovniško bulavo in jo treščil knezu pod noge. Drugi jo je zagnal Mirski, tretji Jozefovič, četrti Hoščič, peti, bled, kakor mrlič, pospodb Volodijovski, šesti Oskierka — in kotalile so se bulave po tleh, obenem pa se je v tem levjem brlogu, levu v oči ponavljaj čim dalje bolj strani izraz:

"Izdajica! ... Izdajica!"

Vsa kri je šinila v glavo ošabnemu magnatu; posnel je, da je bil, da se vsak hip zvrne kot trup pod mizo.

"Ganchoff in Kmitic k meni!" je zarjul s strašnim glasom.

V tem trenutku se četvera vrata, vodeča v dvorano, s truščem odpro in notri vkorakajo oddelki švedske pehote, grozni, molčeči, z mušketami v rokah. Pri glavnih vratih jih je vodil Ganchof.

"Stoj!" je kriknil knez

Potem se je obrnil k polkovnikom:

"Kdor je z menoj, naj stopi na desno stran dvorane!"

"Jaz sem vojak, hetmanu služim! ... Bog naj me sodi," je rekel Harlamp in stopil na desno stran.

"Jaz tudi," je pristavil Mielesko. "Ne bo moj greh!"

"Ugovarjal sem kot državljani, a kot vojak moram poslušati," je dodal tretji Nievjarovski, ki je bil poprej že odvrgel bulavo, a se je sedaj očividno zbal Radzivila.

Za njim je šlo nekoliko drugih in precej šlahte; toda Mirski, najvišji po činu, in Stankevič, najstarejši po letih, in Hoščič, Volodijovski in Oskierka so ostali na mestih, z njimi pa oba Skrzetuska, gospod Zagloba in ogromna večina tovaršev raznovrstnih važnejših in lahkih polkov ter šlahte.

Škotski pešci so jih mahoma obkollili.

Kmitic je v prvem hipu, v katerem je začel govoriti knez napitnico Karolu Gustavu, planil z drugimi vred z mesta, se zagledal v strop in stal kakor okamenel, ponavljajoč z bledimi ustnicami:

"Bože, Bože, kaj sem napravil?"

V tem je zašepetal blizu njega tih, a za njegovo uho razumljiv glas:

"Gospod Andrej! ..."

On pa se je namah zgrabil za lase:

"Proklet na veke! Da bi me zemlja požrila!"

Na lice Bilevičeve je stopila rdečica in svoje kot zvezde jasne oči je uprla v Kmiticu:

"Sramota onim, ki ostanejo pri hetmanu! Izbiraj! Vsemo-

obema rokama zgrabil za glavo, obremenjeno s skrbmi, ter zadel hodiči z urnimi koraki po obi... Od zunaj so prihajali glasovi škotske straže in čul se je ropot kočij odhajajoče šlahte. Odhajali so tako urno, kakor bi padla kuga na ta krasni kejanski grad. Grozen nemir je trajal Radzivilovo dušo.

Zdelen se mu je včasih, da hoči poleg njega še kdo drugi in mu šepeče na uho: zapuščen, ubog, a poleg tega osramočen... Torej on, vojvoda vilenski in veliki hetman, je že potepelan in ponizan! Kdo bi si bil še včeraj misil, da se v vsej Poljski in Litvi, da, na vsem svetu, najde človek, ki bi se mu bil drznil začeti v obraz: "Izdajica!" In vendar je to slišal in živi, a žive tudi oni, ki so izgovorili to besedo. Če bi morda vstopil v ono sobano, kjer je bila gostija, bi še slišal, kako med oboki in okrajki ponavljajo odmev: "Izdajica, izdajica!"

In grozna, blazna jeza je tretnikoma grabila oligarha za prsi. Nosnice so se mu širile, izoci so mu švigate strele, žile so se mu napenjale na čelu. Kdo se drzne upirati njegov volji? Blazna misel mu je zazibala pred oči raznovrstne kazni in muke za upornike, ki so se predzrnili, da niso šli za njim kar psi. Svetlo vero bi znalo vlti v srca mladih vitezov, jih potegniti za seboj in napolnit z ljudmi radzivilski tabor.

Toda tudi on očividno omahuje. Sicer ni vrgel svoje bulave knezu pod noge, a tudi ni stopil na njegovo stran v prvem hipu.

"Na nikogar ni mogoče računati, na nikogar se ni mogoče zanesiti," je pominil mračno knez. "Vsi prestopijo k vojvodi vitebskemu in ne bodo hoteli z menoj deliti..."

"Sramote!" je zašepetal vest.

"Litve!" je odgovoril z druge strani napuh.

V sobi je potemelno, ker so sedle svečam gobe na steni, le skozi okna je bila razlita mesecina. Radzivil se je zazrl v to svetlubo in se globoko zamisil.

Polagoma je postajala ta svetloba nekako motna, vstajale so nekake postave; bilo jih je čimdalje več, dokler se ni na koncu knezu zazdela, da prihajajo po široki mesečni poti z gorenjskih krajev vojske. Gredo polki, oklopniški, huzarski in lahki petihorski, gozd zastav plove nad nad njimi, a na čelu jezdji neki človek brez čelade na glavi, očividno triumfator, ki se vrača iz zmagovalne vojne. Tišina naokoli, a knez sliši razločno glas vojske in ljudstva: "Vivat defensor patriae! Vivat defensor patriae!" Vojska se bliža čimdalje bolj; že je lahko spoznati voditeljev obraz. V roki drži bulavo; iz števila bunčkov se lahko spozna, da je veliki hetman tej neodoljivi sil?

Na eni strani kralj švedski, elektor brandeburški, Radzivil, z slučaj potrebu tudi Hmljinciki z vso svojo silo v vlaških gospodar i Rakoczy sedmograški, skoro pol Evrope! — na drugi strani gospod vojvoda vitebski z gospodom Mirskim, gospodom Stankievčem, z ono trojico šlahto, dospolec od Lukova, in z nekaterimi upornimi praporisti... Kaj je to? Šale? Burka? Knez se jame na mah glasno smerjati.

"Pri Luciferju in pri vsem peklenskem zboru, menda sem zblaznel! Naj tudi vse gredo k vojvodi vitebskemu!"

Če hip pa se je njegov obraz zopet zmrzel:

"Mogočneži se družijo le z mogočnimi. Radzivila, ki meče Litvo pod švedske noge, bodo radi videli... Radzivila pa, ki bo klical na pomoč proti Litvi, bodo prezirali."

Kaj naj storiti?

Tujezemski oficirji zdrže pri njem, toda njihove moći so nezadostne in, če prestopijo poljski praporji k vitebskemu vojvodji, tedaj bo on imel usodo domovine v rokah. Sicer pa bo vsak izmed teh oficirjev izpolnil vsa povelja, a se ne bo posvetil radzivilski stvari z vso dušo in se ji ne bo vdal z navdušenjem niti kot vojak niti kot pristaš.

Končno pa ne pomagajo mnogo tujezemci, temveč treba je imeti svoje ljudi, ki bi mogli potegniti druge za seboj z imenom in junaštvom, slavo in drznimi zgledi, na vse pripravljeni... Treba je imeti v deželi pristaš, četudi le na videz.

Kdo izmed teh lastnih ljudi je ostal pri knezu? Harlamp, stari, izkušeni vojak, dober za službo, a nič več. Nievarovski, nepriljubljen pri vojakih in brez vpliva; za njima nekliko drugih, še manj pomembnih. Nihče drug, nihče izmed takih, ki bi za njimi šla vsa vojska, nihče izmed takih, ki bi mogel postati propagator stvari.

Preostajal je Kmitic, mlad, podvzetan, drzen, pokrit z veliko viteško slavo, noseč znamenito ime, stoeč na čelu mogočnega praporja, postavljenega deoma na lasten račun, toda ustvarjen za voditelja vseh drznih zakladnikov in z vojvodito vitebskim in obrnem svoje orožje stokrat rajši proti vaši knežji milosti, nego bi soglašal s takim sramotnim izdajstvom. Priporočam Bogu vašo knežjo milost.

(Dalje prihodnjic.)

svojega kralja ne izdam za nobene nagrade in sile tega sveta, da bi po taki sestavi ne žel v življenju sramote in po smrti večnega pogubljenja. Ozri se, vaša knežja milost na zasluge svojih prednikov in na neizkajljeno slavo in misli na usmiljenje božje, dokler je še čas. Sovražnili me oblega in ne vem, ali pride to pismo v roke vaše knežje milosti; pa najsi mi vsak trenutek grozja poguba, vendar ne prosim Boga rešitve, temveč samo, da bi odvrnil vašo knežjo milost od teh nakan in privedel na pot poštenosti. Če bi se bilo tudi zgodilo kaj zlega, je še čas kreniti na pravo pot in s hitro popravo izbrisati grehe. A od mene ne pričakujte pomoči, to izjavljjam že v naprej, ker združim, ne oziraje se na krvno zvezzo, svoje sile z gospodom zakladnikom in z vojvodito vitebskim in obrnem svoje orožje stokrat rajši proti vaši knežji milosti, nego bi soglašal s takim sramotnim izdajstvom. Priporočam Bogu vašo knežjo milost.

Slovenceem in bratom Hrvatom naznamo, da smo odbrli trgovino in kramenico v Collinwoodu na 404 E. 156th St., nasproti slovenske banke.

Naznanilo!

Slovenceem in bratom Hrvatom naznamo, da smo odbrli trgovino in kramenico v Collinwoodu na 404 E. 156th St., nasproti slovenske banke.

Poslovodja te trgovine je poznani Jos. Perme, ki je uspešno sodeloval v glavnem trgovini in kramenici pri Brazis Bros.

Ustregli smo že stotinam rojakov in drugim z našim finim delom. Dobite oblike ali suknje, napravljene po meri, po \$23.50. Imamo tudi že izgotovljene in to samo temno plave serge ali kamgarne počasne cene. Ne pozabite oglašati se pri nas.

Brazis Bros.

404 E. 156th Street
(Collinwood)

GLAVNA TRGOVINA:
6905 Superior Avenue

PODRUŽNICE:
2290 E. 55th St., 5121 Woodland Ave.
331 Gratiot Ave., Detroit, Mich.

VSEM STARIM ODJEMALCEM

kot tudi novim znancem in prijateljem naznanjam, da smo začeli s stiskanjem grozdja. Kot vsako leto, boste tudi letos dobili pri nas izvrstno kapljo, na katero se lahko zanesete. Mošt, grozdje in sodi!

Se vladivo priporočam za običa naročila!

Jernej Knaus
1052 E. 62d St.**GROZDJE
MOŠT**

Mrs. Ruth B. Weimer
zgorej, iz Los Angeles, je
ustrelila svojo sestro Mrs.
Mabel Steele (spodaj), ker
si je slednja želela smrt, ker
jo je zapustil njen mož in
vzel svoje otroke seboj. Po-
licija je morilko zaprla.

Kot prejšnja leta, tako sem tudi letos pripravljen postreči z najboljšim grozdom, moštom in sodi. Se priporočam.

Joseph Košak
3559 E. 81st St. Diamond 2940**Grozje - mošt in sodi**

se dobijo sedaj pri nas. Vsem starim in tudi novim odjemalcem se toplo priporočam za naročila. Cene zmerne in postrežba prvovrstna.

NA RAZPOLAGO JE TUDI PREŠA

Tom Kraševec

17721 WATERLOO ROAD

SRAKAR'S BOWLING ALLEYS

ter trgovina z mehko pičajo, cigarami, slăšćicami itd.

Za obilen obisk se toplo priporoča

JOHN SRAKAR

669 E. 159th Street